

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Факультет іноземної філології

Кафедра англійської мови

Дипломна робота магістра

з теми: **«ЛЕКСИЧНЕ ОЗНАЧЕННЯ КОЛЬОРУ В ТЕКСТАХ КАЗОК**

О. ВАЙЛДА»

Виконав: студент 2 курсу

групи Angb1-M17

спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська), додаткова

спеціальність 014 Середня освіта (Мова і література (німецька)

Крижановський Владислав Вікторович

Керівник:

Марчишина А. А., кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської мови

Рецензент:

Шеремета Н. П., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови

Кам'янець-Подільський – 2018 року

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ФЕНОМЕН, ПОНЯТТЯ І ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОЛЬОРУ	8
1.1. Уявлення про колір у наукових парадигмах	8
1.2. Колороніми у мовній картині світу.....	12
1.3. Лексика кольору як лінгвістичне явище	14
1.4. Національно-культурна специфіка лексики на позначення кольору.....	19
1.5. Підходи до класифікації найменувань кольору	24
1.6. Семантика колоронімів	27
1.6.1. Семантика колоронімів у системі мови	27
1.6.2. Семантика колоронімів у наївній картині світу	35
1.6. Експресивна функція колоронімів	43
Висновки до розділу	45
РОЗДІЛ 2. ФУНКЦІОНАЛЬНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КОЛОРОНІМІВ У ТЕКСТАХ КАЗКОК ОСКАРА ВАЙЛДА	47
2.1. Поняття лексико-семантичного поля	47
2.2. Лексико-семантичне поле кольору	52
2.3. Семантика колоронімів у казках О. Уайльда	56
2.3.1. Колороніми на позначення хроматичних кольорів	57
2.3.2. Колороніми на позначення ахроматичних кольорів	68
2.4. Структурні й категоріальні особливості колоронімів	73
Висновки до розділу	75
ВИСНОВКИ	77
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	80

ВСТУП

Кожна історична епоха прикметна своїми загальноновизнаними уявленнями про колір, колірну гармонію, задля яких розроблялися гармонійні колірні схеми, що активно застосовувалися в художній практиці й істотно відрізнялися одна від одної за характером підбору і сполучення кольорів. Питання кольороутворення та кольоросприйняття служать предметом поглиблених досліджень і дискусій серед фахівців багатьох галузей знання — фізиків, фізіологів, психологів, філософів, культурологів, мистецтвознавців і художників. У світовій і вітчизняній літературі колір вивчався з різних аспектів: фізичного, фізіологічно-психологічного, соціологічного, естетичного. Але досі колірна лексика не розглядалася як єдина комплексна система, а останнім часом з'явилася нова проблема гармонійного кольороутворення прикладного характеру з урахуванням комп'ютерних технологій виробництва. Однак, варто зазначити, що незважаючи на суттєву прогалину в цьому питанні теорії кольору, окремі теоретичні джерела стосовно кольору в стилі художньої літератури залишаються найціннішою інформацією для розуміння основ кольорознавства.

Філологічні дослідження колористики мають тривалу історію та представлені різними підходами, методами і завданнями. Однак проблеми, що постають під час розгляду семантичного поля слів-кольоронайменувань, – невичерпні. Спроби осягнення природи кольору, його властивостей охоплюють усі боки діяльності людини: буденний досвід, художнє пізнання, науковий аналіз. Дослідження проводяться в рамках різних дисциплін: фізики, психології, лінгвістики та ін. учені завжди намагалися пояснити це явище, з'ясувати його дію на мозок і психіку. Історія вивчення колористики має давні традиції. Колірні лексика часто слугувала об'єктом дослідження в лінгвістиці. Її розглядали в різноманітних аспектах: шлях становлення системи кольоропозначень, історію кольороназв, етапи їх розвитку (Р. В. Алімпієва, Є. М. Іссерлін, М. А. Суровцова, В. І. Шерцль), вивчалися механізми номінації колірних простору носіями різних мов (Л. М. Грановська, Т. Г. Корсунська, В. А. Москович, Х. Чирнер), з'ясовувались

особливості функціонування колоронімів (А. М. Куслик), досліджувалася семантика назв кольорів (В. М. Іваровська, Н. Ф. Пелевіна, Р. М. Фрумкіна, Л. О. Шестак), порівнювались колірні лексикони різних мов (В. Т. Клокова, Л. В. Лаєнко, Є. Е. Рогуліна), аналізувалася символіка та мовні концепти кольору (І. О. Голубовська, Л. В. Ковалевська, Г. М. Яворська), розроблялися різноманітні класифікації позначень кольору (О. М. Дзівак, О. І. Кулько), досліджувалися можливості адекватного добору лексичних одиниць при перекладі на інші мови та стилістичні особливості їх уживання (І. В. Ковальська, С. В. Кулинська), висвітлювалися значення і функціонування колоративів у художніх текстах (С. Я. Єрмоленко, М. О. Карпенко, О. А. Шеховцова, Д. М. Шмельов), узагальнені різноманітні аспекти значення назв кольору (Г. Р. Арнольд, Г. Тонквіст) тощо.

Проблема колористики не є новою в мовознавстві сьогодення. Вона досліджувалася в різних напрямках, а саме: зв'язок і взаємодія між концептуалізацією кольору носіями мови і розвитком словника назв кольору у мові (Б. Берлін, П. Кей, Т. Прістлі), колір у світлі психолінгвістики (О. П. Василевич, О. О. Залевська, Р. М. Фрумкіна), структурний і семантичний аналіз колоронімів (Т. В. Пастушенко, В. Ю. Франчук), історія виникнення та розвитку колірних лексем (О. М. Дзівак, М. І. Чикало), колороніми у художньому мовленні (Д. Ален, І. М. Бабій, Г. Еліс, А. П. Критенко), класифікація колоронімів за фізичними параметрами (Л. М. Миронова) та ін. попри такий широкий спектр дослідження колористики, багато аспектів цієї проблеми залишаються невивченими.

Розгляд лексико-семантичної групи назв кольору проводився на матеріалі різних мов у багатьох напрямках, серед яких дослідження кольороназв у системі мовно-виражальних засобів мови письменників (І. Бабій, С. Єрмоленко, М. Карпенко, А. Критенко, Л. Пустовіт, Л. Ставицька та ін.).

Аналіз досліджень і публікацій із визначеної теми свідчить про те, що лексика на позначення кольору постійно перебуває у фокусі дослідження антропології, культурології, соціології. Проблема колоронімів розглядається у різних напрямках. У першу чергу учені звертають увагу на національно-культурні

й індивідуальні характеристики кольоросприйняття. Значний інтерес викликають назви кольорів як об'єкт аналізу у перекладознавстві, оскільки вибір адекватної лексичної одиниці при перекладі на іншу мову справляє значний вплив на збереження стилістичних та авторських особливостей у художньому перекладі.

Це пов'язано з тим, що позначення кольору є експресивним засобом, що має глибоке ідейно-художнє та емоційне навантаження. Колірні слова стають виразниками своєрідності світобачення автора. Вивчення колірної лексики у творчості окремого письменника дозволяє встановити особливості його ідіостилю.

У культурі людства колір завжди мав важливе значення, оскільки він тісно пов'язаний з філософсько-ціннісним та естетико-оцінним світосприйняттям. Сучасна наука розглядає сприйняття кольору як складний ментальний процес, що бере активну участь у формуванні як індивідуальної, так і національної картини світу. Лінгвістів цікавлять, насамперед, когнітивні та лінгвокультурологічні аспекти „колірного знака”, які зафіксовані мовними засобами — багатовимірними утвореннями, що відбивають закономірності категоризації кольору в свідомості людини і втілюють сприйняття його колірних відчуттів у мовній картині світу. З огляду на зростання зацікавленості академічної спільноти до когнітивних особливостей, зумовлених відмінністю картин світу, науковий пошук у сфері досліджень кольору є досить **актуальним**.

Вибір теми дослідження вмотивовано тим, що найменування кольорів є одним із найвиразніших показників індивідуальності О. Вайлда, розкривають особливості сприйняття й відображення ним мовної картини світу. Саме назви кольору є виразною атрибутивною характеристикою широкого кола важливих для митця образів, що проходять наскрізно через усю його творчість.

Зокрема, не існує єдиного терміна, який би позначав лексему – номінацію кольору. У зазначеній царині набір лексичних одиниць в українській мові є чи не найбільш строкатим: кольоронайменування, колореми, кольоролексеми, кольоронімінації, колоронімінанти, кольоронімінанти, кольоропозначення, колороніми, колоризми (кольоризми), колоративи, кольороназви, імена кольору, хроматизми, колірні прикметники.

Ми, услід за І. В. Ковальською, розуміємо **колороніми** (від лат. color – колір, гр. onima – ім'я), або кольороназви, як лексеми, денотативним значенням яких є ознака кольору [16].

Феномен кольору в англійській мові представлений у наукових роботах сьогодення як вітчизняних (Н. П. Рудь, Ю. А. Жароїд, І. М. Воробйова та ін.), так і зарубіжних дослідників (Д. М. Полякова, Н. Дж. Смеслер та ін.). проте проблема вивчення колоронімів у площині художніх творів певного жанрового спрямування англomовного автора залишається лакуною серед існуючих розвідок. Це визначає **новизну** нашого дослідження.

Метою цієї наукової роботи є встановлення лексико-семантичних і функціональних особливостей колоронімів у текстах казок О. Вайлда.

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність вирішення комплексу **завдань**:

- окреслити зміст поняття „колоронім” як лінгвальної одиниці;
- встановити лексичне значення колоронімів у казках Оскара Вайлда;
- описати лексико-семантичне поле кольору в аналізованих творах;
- виявити функціональне навантаження колоронімів у художньому мовленні;
- висвітлити культурно зумовлені семи у семантичній структурі колоронімів.

Об'єктом дослідження є колороніми – лексеми на позначення кольору – у казках О. Вайлда.

Предмет розгляду складають семантичні, функціональні, лінгвокультурологічні особливості колоронімів у текстах казок О. Вайлда.

Матеріалом дослідження є тексти казок О. Вайлда: “The Young King”, “The Birthday of Infanta”, “The Fisherman and his Soul”, “The Star-Child”, “The Happy Prince”, “The Nightingale and the Rose”, “The Selfish Giant”, “The Devoted Friend”, “The Remarkable Rocket”.

Комплексний характер дослідження зумовив використання відповідного **методологічного інструментарію**. Всеохопним методологічним принципом,

дотриманим у роботі, є **принцип антропоцентризму**, відповідно до якого людина є центром зображення у тексті, а відтворена автором художня картина світу представлена через референційну призму «людина/світ». Застосований **міждисциплінарний підхід** уможливив долучити дані суміжних із мовознавством галузей знання про колір та наукове пояснення його природи. Досягненню поставлених завдань сприяла низка методів: *контекстологічного аналізу* – для виявлення та селекції одиниць дослідження; *метод аналізу словникових дефініцій* – для з'ясування семантичної структури колоронімів у текстах аналізованих казок; *лінгвістичної інтерпретації* – для виявлення актуалізованого лексичного значення у контексті та вплив позамовних чинників на семантику колоронімів; елементи *кількісного аналізу* – для встановлення числових показників, релевантних для формулювання висновків.

Теоретичне значення магістерської роботи визначається тим, що вона слугує певним внеском у лінгвопоетику та лінгвостилістику в їх традиційному ракурсі; аналіз актуалізації семантики колоронімів у системі засобів художнього представлення дійсності в тексті англійської літературної казки слугує розгляду образного потенціалу лексем на позначення кольору; теоретично значущим є встановлення кореляції між художньою семантикою та семантичною структурою колороніма в системі мови. Робота розширює уявлення про лексико-семантичне поле кольору, що охоплює як мовні, так і okazіональні (мовленнєві) вияви значення кольору одиницями лексичного рівня.

Практичне значення дослідження полягає у тому, що його матеріали і висновки можуть бути використані у курсах лексикології та стилістики англійської мови, спецкурсів із лексичної семантики й лінгвістики тексту, дискурс-аналізу, літературознавства, на заняттях з практики усного та писемного мовлення першої іноземної мови, при написанні студентських наукових робіт.

Структура роботи. Магістерська робота складається зі вступу, двох розділів з висновками до кожного з них, загальних висновків і списку використаних джерел.

мотивованими колоронімами, до складу яких увійшли складні слова (*milky-white, creamy-blue, snow-white, mauve-amethyst*), які можна відтворити порівняльним словосполученням з іменником.

Колороніми функціонують у тексті літературної казки як смислотвірні й стилістично релевантні одиниці. Вони виконують низку текстових функцій, серед яких найбільшого значання набувають номінативна (називання ознаки за кольором), експресивна (експлікація виражальних властивостей позначення кольору), ідентифікувальна (маркування ознак, що допомагають встановити природу описуваного об'єкта), диференціювальна (розрізнення схожих об'єктів за кольоровим маркуванням).

ВИСНОВКИ

Колір – інформаційно й емоційно значуща характеристика життєвого досвіду людини, сприйняття кольору й та його відображення засобами художнього

мовлення – це вияв особистісного переживання взаємодії органів чуття (передусім – зору) та його означування вербальними одиницями. Колір є об'єктом вивчення багатьох дисциплін, іноді дуже далеких від лінгвістики: психофізики, психофізіології, психології сприйняття, оптики, анатомії ока, колориметрії, світлотехніки, теорії фотографії, поліграфії, хімії барвників тощо. Поняття про кольори знаходять відображення у словесних одиницях мови — у колоративах (кольороназвах, кольоролексемах, іменах кольору, хроматизмах, колірних прикметниках). Лінгвістичне осмислення мовної картини кольору базується на виявленні їх словесного багатства і розкритті їхньої внутрішньої форми, пізнанні різних семантичних перетворень і символізації, властивої для певного етносу.

Колоронім — мовна чи мовленнєва одиниця, до складу якої входить кореневий морф, семантично або етимологічно пов'язаний з позначенням кольору. У денотативний компонент значення колороніма закладена ознака кольору.

Колороніми об'єднуються у лексико-семантичне поле, тому що вони інтуїтивно зрозумілі носію мови як сукупність і наділені для нього психологічною реальністю, це семантичне поле автономне і може бути виділене як самостійна підсистема мови, а його одиниці пов'язані тими чи іншими системними семантичними відносинами.

Домінантою ЛСП кольору є лексема *colour*. Вибрані із текстів казок О. Вайлда колороніми структурують складне ЛСП кольору, яке охоплює 8 мікрополів.

За своїми фізичними особливостями кольори поділяються на основні (абсолютні) й відтінки, яка позначаються відповідними вербальними одиницями. Серед основних кольорів домінантами мікрополів є колороніми *red, blue, green, yellow, white, black, brown, grey*, оскільки ці кольори мають найважливішу ознаку домінантних лексем — неможливість встановлення їх лексичного значення через інші кольоропозначення.

Найоб'ємнішим мікрополем є мікрополе червоного кольору, ядром якого є лексема *red*. Частотність вживання цієї лексеми в текстах досліджених казок склала 76 випадків. Червоний колір в казках використовується для

характеристики квітів, фруктів, тварин, частин тіла, дорогоцінних каменів, металів та ін.

Другим за частотністю вжитку є мікрополе білого кольору з домінантою *white* (74 випадки вживання в дослідженому матеріалі). Дуже часто цей колір оцінюється позитивно, асоціюється з чистотою, невинністю.

Третє за обсягом ужитку – лексико-семантичне поле жовтого кольору, з домінантою *yellow* (35 випадків вживання). Однією з причин вкраплень жовтого є те, що він був модний у часи Оскара Вайлда.

Четвертим за частотністю використаних колоронімів є лексико-семантичне поле чорного кольору, домінантою якого є слово *black* (33 випадки вживання). Цей колір часто має негативне оцінне значення, а також може бути безпосередньо пов'язаним з чаклунством і нечистою силою.

Наступним за частотністю вживання є лексико-семантичне поле зеленого кольору з домінантою *green* (26). Зелений колір залучається для опису об'єктів живої і неживої природи, яким властиве таке забарвлення: трава, ящірка. Крім того, зелений колір також виявляється пов'язаним з темними, нечистими силами.

Найменш вживаними колоронімами у казках О. Вайлда є *blue*, *grey* та *brown*.

Референтна семантика колоронімів покладена в основу класифікації колоронімів за хроматичністю/ахроматичністю. До перших зараховуємо *red*, *green*, *blue*, *brown*, *yellow*, *violet*, *orange*, до ахроматичних – *white*, *black*, *grey*.

У казках О. Вайлда вживаються колороніми, виражені складними словами. Їх комплексна семантика експлікує номінацію кольору й додатковий відтінок, заснований на традиційній або індивідуально-авторській асоціації.

Пласт колірної лексики в текстах казок представлений базовими кольорами спектру, відтінками базових кольорів, апертурними і об'єктними кольоропозначеннями. Об'єктні колороніми утворені від найменувань різних предметів навколишньої дійсності. Вони володіють яскраво вираженою мотивацією: *golden*, *silvery*, *rose*.

До складу аналізованої лексики входять слова з різними типами експресивності, однак незаперечними є експресивні значеннєві плани на рівні

індивідуально-художньої синтагматики, що прослідковується як індивідуально-авторський стиль користування колоронімами. Досліджувана лексика являє собою національно конотовану підсистему, одиниці якої належать до різних стилістичних реєстрів (від високого до низького) й зумовлюються комунікативними ситуаціями та частотністю вживання. Широкий спектр виконуваних колоронімами функцій (експресивна, номінативна, ідентифікувальна, диференціувальна) наділяють їх властивостями текстових конструктів.

Застосований у роботі комплексний підхід до розгляду вербалізованої кольорової палітри казок Оскара Вайлда засвідчив вплив семантики колоронімів на структуру й зміст аналізованих текстів, їхній образотвірний та текстотвірний потенціал. Колористичне забарвлення оповіді є свідченням оригінальної авторської манери письма й маркером індивідуального стилю.

Зважаючи на емотивні, експресивні особливості контекстуального вжитку колоронімів, вважаємо перспективним дослідження лексики на позначення кольору у когнітивному ракурсі. Доцільним видається зіставний аналіз англійських колоронімів як системи, представленої у вигляді ЛСП кольору, із аналогічними вокабулярними утвореннями інших мов, зокрема, германських.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алимпиева Р. В. Семантическая значимость слова и структура лексико-семантической группы (на материале прилагательных-цветообозначений русского языка. Ленинград: Изд-во Ленингр. ун-та, 1986. 183 с.

2. Бабій І. Про метафоричне уживання кольороназв: традиційне й okazіональне (на матеріалі творів М. Коцюбинського і М. Хвильового). Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія „Мовознавство”. Тернопіль: ТНПУ імені Володимира Гнатюка, 2004. № 1 (11). С. 61–64.

3. Белова О. В. Символика цвета в славянских книжных сказаниях о животных //Слово и культура: Памяти Никиты Ильича Толстого: в 2 т. Москва: Индрик, 1998. Т. 2. С. 44–50.

4. Бойко Н. І. Українська експресивна лексика: проблеми семантики і функціонування : автореф. дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.01 „Українська мова”. Київ, 2006. 36 с.

5. Васильев Л. М. Теория семантических полей //Вопросы языкознания. 1971. № 5. С. 101—109.

6. Великобритания: лингвострановедческий словарь: Литература. Театр. Кино. Музыка. Танец. Балет. Живопись. Скульптура. Архитектура. Дизайн. СМИ [сост. Г.Д. Томахин]. Москва: Астрель, 2001. 336 с.

7. Веселовский А. Н. Историческая поэтика. Москва: Высшая школа, 1989. 406 с.

8. Гете И. В. К учению о цвете (хроматика). Москва: Рефлбук, 1996. 212 с.

9. Гете И. В. Учение о цветах. Петербург: Гос. изд-во, 1987. С. 201—286.

10. Городецкий Б. Ю. К проблеме семантической типологии. Москва: Изд-во Моск. ун-та, 1969. 564 с.

11. Горячкина Е. В. Этимологические и словообразовательные особенности лексико-семантической группы «одежда» //Вопросы словообразования и лексикологии древнерусского языка. Москва: Наука, 1994. С. 275—284.

12. Дудко І. В. Семантики і функціонування неозначених займенників у сучасній українській літературній мові: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 „Українська мова”. Київ, 2002. 24 с.

13. Керлот Х. Э. Словарь символов. М., 1994. С. 549–560.

14. Климовских Ю. А. Цветовая картина мира в когнитивно-лингвокультурологическом аспекте: методика полевого описания //Лингвистика в современном мире: материалы междунар. науч.-практ. конф. Мсква: Спутник+, 2010. С.134–139.
15. Кобозева И. М. Лингвистическая семантика. Москва: Эдиториал УРСС, 2000. 352 с.
16. Ковальська І. В. Колористика як перекладознавча проблема (на матеріалі англійських і англомовних художніх текстів): автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 „Германські мови”. Київ, 2001. 20 с.
17. Ковбасюк Л. А. Семантичний та функціональний аспекти одиниць вторинної номінації з компонентом «кольороназва» в сучасній німецькій мові: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04 „Германські мови”. Київ, 2004. 24 с.
18. Козак Т.Б. Лексико-семантична група слів, які позначають колір у німецькій мові (діахронічне дослідження): автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 „Германські мови”. Одеса, 2001. 20 с.
19. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства: підручник. Вид. 2-ге. Київ: ВЦ «Академія», 2005. 368 с.
20. Крепель В. И. Взаимодействие языковых и внеязыковых факторов в процессе фразеологической номинации (на материале ФЕ с цветообозначающим компонентом): автореф. дисс. ... канд. филол. наук. Киев, 1986. 21 с.
21. Кудря О. Похідні ад’єктивні одиниці зі вторинним колоративних значенням в українській та англійській мовах: семантичні групи та механізми їх творення //Лінгвістичні студії. 2009. Вип. 18. С. 115–118.
22. Кузнецов А. М. Структурно-семантические параметры в лексике: на материале английского языка. Москва: Наука, 1980. 161 с.
23. Кульпина В. Г. Лингвистика цвета. Термины цвета в польском и русском языках. Мсква: Московский лицей, 2001. 470 с.
24. Манакин В. Н. Сопоставительная лексикология. Київ: Знання, 2004. 326 с.

25. Мельник В. Лінгвокультурологічний аспект кольороназви «чорний» (на матеріалі фразеологізмів французької мови) //Слово і речення: синтактика, семантика, прагматика : матер. міжнар. наук. конф. Київ, 2013. С. 284–288.
26. Микульчик Р.Б. Основні структурні моделі складених епонімів фізичної термінології //Вісник Нац. ун-ту „Львівська політехніка”. Серія „Проблеми української термінології”. 2009. № 648. С. 74–77.
27. Миронова Л. Н. Цвет в изобразительном искусстве. Минск, 2003. 152 с.
28. Михайлишин Б. П. З історії термінів-епонімів //Мовознавство. 1994. № 4. С.45–50.
29. Мініч Л. С. Колористична парадигма творів Миколи Вінграновського //Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки. Вип. 20. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. С. 426–430.
30. Мичугина С. В. Денотативное пространство имен прилагательных цвета в английском языке: дис. канд. филол. наук: 10.02.04. Москва, 2005. 203 с.
31. Мудрик-Іванець О. В. Лінгвістична репрезентація кольору в латинській мові //Studia Linguistica. 2014. Вип. 8. С. 177–183.
32. Нікульшина Т. М. Ірреальність у просторі можливих світів: етнолінгвальні особливості (на матеріалі англійської та української мов): монографія. Донецьк: Східний видавничий дім, 2012. 377 с.
33. Новиков Ф. Н. Роль цветообозначений в конструировании художественного текста //Ярославский педагогический вестник. Гуманитарные науки. 2011. Т. I. № 2. С.186—189.
34. Панько Т. І. Слово золотий у поезії І. Франка //Рідне слово. Київ, 1974. С. 22–27.
35. Полевые структуры в системе языка: сборник научных работ Воронежского гос. ун-та. Воронеж: Изд-во Воронежского ун-та, 1989. 196 с.
36. Половинкіна М. І. Семантика та прагматика кольороназв у польському поетичному дискурсі (кінець XIX – перша половина XX століття): дис. ... канд. філол. наук 10.02.03 „Слов'янські мови”. К., 2015. 232 с.

37. Потебня А. А. Символ и миф в народной культуре. М.: Лабиринт, 2000. С. 96–269.
38. Пустовіт Л. О. Семантична структура і функціонування лексики української літературної мови. Київ, 1983. 155 с.
39. Російсько-український словник фізичних термінів [за ред. О. Лисковича]. Київ: Вища школа, 1994. 311 с.
40. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: підручник. Полтава: Довкілля-К, 2008. 712 с.
41. Семашко Т. Ф. Особливості семантики та функціонування слів-кolorативів в українській фразеології: автореф. дис ... канд. філол. наук. Київ: Б. в., 2008 . 19 с.
42. Семчинський С. В. Загальне мовознавство. Київ: ВЦ „ОКО”, 1996. 413 с.
43. Серов Н. В. Цвет культуры. Психология, культурология, физиология . – Москва: Речь, 2004. 672 с.
44. С и к е в и ч З. В. Социологическое исследование: практическое руководство. СПб. : Питер, 2005. 320 с.
45. Словарь символов и знаков //Авт.–сост. Н. Н. Рогалевич. Минск: Харвест, 2004. 512 с
46. Словник української мови: у 20-ти т. //Національна академія наук України.URL: <http://sum.in.ua/>
47. Собрание Ленца Шенберг. Каталог. М., 1989. 262 с.
48. Советская энциклопедия: Мифы народов мира: в 2-х т. Москва: Сов. энциклопедия, 1991. Т. 1, 2. С. 380.
49. Старко В. Ф. Категоризація кольору: між універсалізмом та релятивізмом // *Studia Linguistica*. 2013. Вип. 7. С. 295–301.
50. Суперанская А. В. Общая терминология: Терминологическая деятельность. Москва: ЛКИ, 2008. 88 с.
51. Сучасна українська літературна мова. Т. 3. Морфологія //За ред. І. К. Білодіда. К., 1979. 583 с.

52. Тагільцева Я. Колороніми в термінах рослинництва сучасної англійської мови //Філологічні науки. № 13. 2013. С. 75–79.

53. Танабаева А. М., Оразгалиева Ф. Ш. Лексика и фразеология как источник этнокультурной информации: пособие по этнолингвистике. Караганда: Изд-во КарГУ, 2004. 101 с.

54. Тресиддер Дж. Словарь символов. Москва: ФАИР-ПРЕСС, 1999. 448 с.

55. Українські замовляння //Упоряд. М. Н. Москаленко. Київ: Дніпро, 1993. 309 с.

56. Упорова С. О. О методологии анализа цвета в художественном тексте //Художественное творчество. 986. № 4. С. 7–19.

57. Фрумкина Р. М. Цвет, смысл, сходство (аспекты психолингвистического анализа). Москва: Наука, 1984. 176 с.

58. Циткина Ф. А. Терминология и перевод (К основам сопоставительного исследования). Львів: Вища школа, 1989. 157 с.

59. Чумак-Жунь И. И. Лексико-семантическое поле цвета в языке поэзии И. А. Бунина: состав и структура, функционирование: дис... кандидата филол. наук : 10.02. 02. К., 1996. 187 с.

60. Швець Т. А. Репрезентація індивідуально-авторської картини світу в художньому творі колоронімами (на матеріалі роману Стендаля „Люсьєн Левен”). Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Філологія. 2018. № 32. Том 2. С. 121–124.

61. Шмелёв Д. Н. Проблемы семантического анализа лексики. Москва: Наука, 1973. 280 с.

62. Щур Г. С. Теория поля в лингвистике. Москва: Наука, 1974. 255 с.

63. Этимологический словарь для школьников [сост. М. Э. Рут]. Екатеринбург: У-Фактория, 2003. 325 с.

64. Яворська Г. Мовні концепти кольору (до проблеми категоризації) //Мовознавство. 1998. № 2–3. С. 42—50.

65. Яньшин П. Психосемантика цвета: монография. СПб.: Речь, 2006 г. 368 с.

66. Berlin B. Basic colour terms: their universality and evolution. Berkeley: University of California Press, 1969. 178 p.
67. Birren F. Color Psychology and Color Therapy. N. Y.: The Citadel Press, 302 p.
68. Browse Dictionary. URL: <http://www.dictionary.com/browse>.
69. Cambridge Dictionary URL: <https://dictionary.cambridge.org/>
70. Collins Free Online Dictionary. URL: <https://www.collinsdictionary.com/>
71. Goethe J. W. Farbenlehre. Weimar, 1997. 280 S.
72. Ipsen G. Sprachphilosophie der Gegenwart. Berlin: Junker & Dünnhaupt. 1930. 32 S.
73. Kopaliński W. Słownik symboli/ W. Kopaliński. W.: Wiedza powszechna, 1990. 512 s.
74. Longman Dictionary of Contemporary English. Oxford, 2001. 856 p.
75. Lucy J. A. The linguistics of 'colour' //Colour Categories in Thought and Language. Cambridge: Cambridge University Press, 1997. P. 320–46.
76. Porzig W. Das Wunder der Sprache: Probleme, Methoden und Ergebnisse der Modernen Sprachwissenschafts]. Berlin: Heidelberg, 1950. 413 S.
77. Shweder R. A. Does the concept of the person vary cross-culturally? //Culture theory: Essays on mind, self and emotion. Cambridge: Cambridge University Press, 1984. P. 158–199.
78. Teleżyńska E. Nazwy barw w twórczości Cypriana Norwida. Warszawa: Uniwersytet Warszawski, 1994. 203 s.
79. Trier J. Der deutsche Wortschatz im Sinnebezirk des Verstandes: Die Geschichte eines sprachlichen Feldes. Bd.1. Von den Anfängen bis zum Beginn des 13. Jahrhunderts. Heidelberg: Winter, 1931. S. 20.
80. Webster's New World College Dictionary. URL: <http://websters.yourdictionary.com/>
81. Weisgerber L. Grundzüge der inhaltbezogenen Grammatik. Düsseldorf: Pädagogischer Verlag Schwann, 1971. 431 S.

82. Wierzbicka A. The semantics of colour: A new paradigm //Progress in Colour Studies. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, 2006. P. 1–24.

83. Wierzbicka A. There are no “color universals” but there are universals of visual semantics //Anthropological Linguistics. 2005. Vol. 47. No 2. – P. 217–244.

84. Wyler S. Colour and Language. Colour Terms in English Text. Tubingen: Gunter Narr Verlag, 1992. 203 p.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

Wilde 1 – Wilde O. The Collected Works of Oscar Wilde : The Plays, the Poems, the Stories and the Essays including the De Profundis. London: Wordsworth Editions Limited, 1997. 1097 p.

Wilde 2 – Wilde O. The Happy Prince And Other Tales by Oscar Wilde. London: David Nutt, 1910. URL: <http://www.gutenberg.org/files/902/902-h/902-h.htm>